

8. Праћење, извештавање и оцена реализације
Локалног акционог плана
Акциони план

2. Правни оквир за унапређење родне равно-
правности

2.1. Међународна правна регулатива

Поштовање родне равноправности представља важан основ развоја једног друштва и основ остваривања људских права у држави. Република Србија, као потписница међународних аката који се односе на родну равноправност, потврдила је поштовање највиших међународних стандарда који проистичу из тих докумената.

Република Србија је, као чланица УН, Савета Европе и других међународних организација, потписница низа међународних докумената који се односе на права жена и родну равноправност, међу којима се истичу Универзална декларација о људским правима (1948. год.), Конвенције о политичким правима жена (1952. год.), о грађанским и политичким правима (1966. год.), о економским, социјалним и културним правима (1966. год.), као и Конвенција о елиминацији свих облика дискриминације жена (CEDAW – 1979. год.), Пекиншка декларација и платформа за акцију (1995. год.), Декларација о заштити жена и деце у случајевима опасности и оружаног сукоба (1974. год.) о елиминацији злостављања жена (1993. год.), Универзална декларација о демократији (1997. год.), Резолуција Савета безбедности УН бр. 1325 (2000. год.) и Миленијумска декларација УН (2000. год.). Такође, своја документа и стратегије, Република Србија усаглашава и са свим документима Савета Европе у области људских права и родне равноправности. Уважавају се и стратешки циљеви других тела које усвајају поједине европске институције и удружења, а које су од значаја за унапређивање родне равноправности, попут Европске повеље о родној равноправности на локалном нивоу Савета европских општина и региона (2006).

2.2. Национално законодавство

Уставом Републике Србије гарантована су људска права утврђена потврђеним међународним уговорима, општеприхваћеним правилима међународног права и законима, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права. Члан 19. Устава Републике Србије наводи да је сврха уставних јемстава „очување људског достојанства и остварење пуне слободе и једнакости сваког појединца”. Чланом 15 установљава политику једнаких могућности као обавезу државе и јемчи равноправност жена и мушкараца. Највиши правни акт Републике Србије прокламује начело једнакости пред Уставом и законом и забрањује непосредну и посредну дискриминацију на било којој основи, укључујући и дискриминацију на основу пола.

ЗАКЉУЧАК

1. УСВАЈА СЕ Локални акциони план за родну равноправност и унапређење положаја жена Града Пожаревца за период 2019–2021. године, који је саставни део овог закључка.

2. Овај закључак објавити у „Службеном гласнику Града Пожаревца“.

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН за родну равноправност и унапређење положаја жена Града Пожаревца за период 2019–2021. године

„Родна равноправност претпоставља да у једном друштву, заједници или организацији, постоје једнаке могућности за жене, мушкарце и особе другачијих родних идентитета да допринесу културном, политичком, економском и социјалном напретку, као и да имају једнаке могућности да уживају све користи и добробити од напретка једне заједнице.“

**Европска повеља о родној равноправности на локалном нивоу*

Садржај:

1. Садржај
2. Правни оквир за унапређење родне равноправности
3. Институционални оквир за унапређење родне равноправности у Републици Србији
4. Методологија израде Локалног акционог плана
5. Анализа стања
6. Циљеви Акционог плана
7. Финансијски оквир

Устав Републике Србије предвиђа пакет економских права која гарантују право на запошљавање, право на рад и право на слободан избор професије женама и мушкарцима под једнаким условима. Поред низа закона који се поштују и узимају у обзир када је реч о стратешком планирању у области родне равноправности, кључни су Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС”, број 22/09) и Закон о равноправности полова („Службени гласник РС”, број 104/09).

Национална стратегија за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године („Сл. гласник Републике Србије“, бр. 4/16) са Акционим планом за период од 2016. до 2018. године представља основ за стратешко планирање на локалном нивоу. У оквиру шест стратешких области, дефинисана су три посебна и деветнаест појединачних циљева чије је остварење планирано кроз реализацију бројних активности предвиђених Акционим планом.

3. Институционални оквир за унапређење родне равноправности

3.1. Републички институционални механизми

Институционални механизми који у Републици Србији спроводе и надгледају процес унапређења родне равноправности су:

- Одбор за равноправност полова Народне скупштине Републике Србије
- Савет за равноправност полова Владе Републике Србије
- Заштитник грађана
- Управа за родну равноправност у оквиру Министарства рада и социјалне политике
- Повереник за заштиту равноправности
- Покрајински механизми за родну равноправност су установљени као и наведени републички и функционишу у АП Војводини.
- Посебан Протокол о поступању полицијских службеника у случајевима насиља над женама у породици и у партнерским односима, Кабинет министра, број 01-13050/12-6 од 11. фебруара 2013. године;

3.2. Институционални оквир за унапређење родне равноправности у граду Пожаревцу

У граду Пожаревцу је Савет за равноправност полова основан 2005 године. На основу члана 51. Статута општине Пожаревац („Сл. гласник општине Пожаревац“, бр. 5/05), Скупштина општине Пожаревац донела је Одлуку о образовању Савета за равноправност полова у чији састав су именовани одборници и одборнице из Скупштине општине који је овлашћен да:

- Подстиче, унапређује и предлаже мере којима се обезбеђује равноправност полова;
- Прати остваривање равноправности полова;
- Даје мишљење о предлозима одлука и других прописа које доноси Скупштина града ;

– Предлаже мере и активности које су у функцији равноправности полова и остваривања једнаких могућности у оквиру надлежности града.

Савет има 9 чланова/ица из редова одборника/ца, грађана/ки, организација и удружења. Председника/цу и чланове/це Савета бира Скупштина на период од четири (4) године, на предлог одборничких група.

Чланице/чланови Савета за равноправност полова Скупштине Града Пожаревца у овом сазиву су:

1. Јелена Николић – председница
2. Марија Јовановић – заменица председнице
3. Драгана Марковић – чланица
4. Миливој Боснић – члан
5. Савић Александра – чланица
6. Гавриловић Ивана – чланица
7. Вучетић Ивана – чланица
8. Премческа Катарина – чланица
9. Јована Плављанић – чланица

Извештај о раду Савета у претходном периоду је приложен на крају овог документа.

4. Методологија израде Акционог плана

У процесу израде Акционог плана примењен је партиципативни метод, заступљен у свим фазама процеса. Решењем Градског већа број: 09-06-115/2018-1 од 8. августа 2018. године формиран је Радни Тим који има задатак да у сарадњи са Саветом за равноправност полова изради Локални акциони план за родну равноправност и унапређење положаја жена територије града Пожаревца 2019–2021. године.

Прикупљање података обављено је уз подршку локалних партнера – институција, организација и удружења са територије града Пожаревца. Извршена је ситуациона анализа, као и идентификација приоритетних стратешких области. Дефинисани су циљеви и активности, све у складу са правним оквиром за област родне равноправности, а нарочито са стратешким правцима дефинисаним у Националној стратегији за родну равноправност 2016 – 2020. , као и са надлежностима локалне самоуправе.

Као извори података коришћени су званични подаци Републичког завода за статистику, Националне службе за запошљавање, Школске управе Пожаревца, Регионалне привредне коморе Пожаревац, Завода за јавно здравље у Пожаревцу, Центра за социјални рад, као и документација Градске управе.

Радни тим за израду Локалног акционог плана за родну равноправност и унапређење положаја жена града Пожаревца чинили су:

1. Данијела Туфегџић, председница, саветница у Одељењу за локални економски развој, пољопривреду и заштиту животне средине;
2. Иван Јовић, члан Градског већа ресорно задужен друштвене делатности и социјална питања;
3. Марија Јовановић, чланица, Савет за родну равноправност Скупштине Града Пожаревца;

4. Драган Радовановић, чланица, Градска управа Града Пожареваца;
5. Стефан Марјановић, члан, Одељење за друштвене делатности;
6. Никола Живковић, члан, Одељење за општу управу.

5. Анализа стања

Град Пожаревац се налази у североисточном делу Србије, представља административни, привредни и културни центар Браничевског округа. Град покрива 481 км² и према попису из 2011. године има 75.334 становника, који живе граду Пожаревцу, Градској општини Костолац и у 25 насеља.

Површина (у км ²)	481
Број насеља	27
Становништво – процена средином године	74.713
Густина насељености (број становника по км ²)	156,6
Стопа живорођених	9,4
Стопа умрлих	14,6
Стопа природног прираштаја	-5,21
Очекивано трајање живота при живорођењу (просек година)	76,12 Ж и 70,4 М
Просечна старост (у годинама)	41,6
Индекс старења (60+ год. /0–19 год.)	115,33

Извор РСЗ

	2002		2011	
	Мушки	Женски	Мушки	Женски
Деца узраста до 5 година (предшколски узраст)	1.898	1.894	1.814	1.697
Деца узраста 7–14 година (узраст основне школе)	4.293	4.378	4.080	3.983
Становништво Млади 15–29 година (узраст средње школе)	7.516	7.483	6.974	6.893
Радни контингент становништва (15–64 г.)	29.253	32.344	25.388	26.007
Укупан број становника	74.902		75.334	

5.1. Старосна и полна структура незапослених

Незапослена лица старости до 30 година припадају категорији младих, теже запошљивих лица.

У старосној структури незапослених лица најзаступљенија је групација од 20–24 година која у укупном броју незапослених учествује са 12,44%, док је учешће жена у укупном броју незапослених највеће у групацији од 25–29 година, тј. 63,07%.

Категорија	Град Пожаревац	
	Укупно	Жене
15–19	221	96

Категорија	Град Пожаревац	
20–24	635	304
25–29	612	386
30–34	627	393
35–39	560	354
40–44	586	382
45–49	489	318
50–54	489	317
55–59	462	263
60–64	362	105
Укупно	5.103	2.928

Табела 6 – Старосна структура незапослених у 2017. години

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Година	Укупан број незапослених	жене	Старији од 50 година	Жене старије од 50 година	Учешће старијих од 50 г. у ук. бр.	Учешће жена
2015	5.182	2.943	1.076	508	20,76%	47,21%
2016	4.855	2.793	1.214	600	25,01%	49,42%
2017	5.103	2.928	962	525	18,85%	54,57%

Табела 7 – Учешће жена у старосној структури незапослених

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Година	Укуп. незапослених	Мушкарци	Жене	% Мушкараца	% Жена
2015	5.128	2.239	2.943	43,21%	56,79%
2016	4.855	2.062	2.793	42,47%	46,53%
2017	5.103	2.175	2.928	42,62%	57,38%

Табела 8 – Структура незапослених према полу

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Када су питању жене старије од 50 година у односу на укупан број незапослених лица у посматраном периоду бележе осцилације у распону од 9,80% до 12,36%. У 2017. години наведено учешће жена је 10,29%, што је такође мање у односу на 2016. годину.

Међутим, за разлику по претходно наведено, укупно учешће жена у односу на укупан број незапослених у 2017. години износи 57,38%, што указује да су остале старосне структуре жена, изузев жена старијих од 50 година у неповољнијем положају. Праћено у периоду од претходне три године, тренд је флукутирајући у распону од 46,53% до 57,38%. Благо пад био је 2016. године са учешћем од 46,53%.

Број незапослених	2015		2016		2017	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Од 15–19	119	93	123	107	125	96
20–24	306	297	358	356	331	304
25–29	300	382	350	468	226	386
Укупно према полу	725	772	831	931	682	786
Укупан број младих	1.497		1.469		1.468	
Укупан број незапослених	5.182		4.855		5.103	
Учешће младих у укупном броју незап.	28,89%		30,26%		28,77%	

Табела 9 – Учешће младих у структури незапослених

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

5.2. Квалификациона и полна структура незапослених

Гледано по степену стручне спреме тј. квалификационој структури лица, у првом и другом степену стручне спреме спадају у категорију теже запошљивих, односно у категорију лица без квалификација/са ниском квалификацијом.

Год.	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		Укупно	
		Ж		Ж		Ж		Ж		Ж		Ж		Ж		Ж		Ж
2015	1.770	992	186	110	1.105	521	1.435	902	20	3	314	185	350	230	0	0	5.182	2.943
2016	1.766	1.000	151	92	954	446	1.344	856	20	4	274	174	346	221	0	0	4.855	2.793
2017	1.972	1.105	120	70	976	470	1.354	855	12	3	314	199	362	226	1	0	5.103	2.928

Табела 11 – Структура незапослених према квалификацији и полу

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Степен стручне спреме	2015		2016		2017	
	Бр. незапол.	Учешће у %	Бр. незапол.	Учешће у %	Бр. незапол.	Учешће у %
Стручни	3.323	62,2%	2938	60,51%	3.011	59,00%
Нестручни	2.016	37,8%	1917	39,49%	2.092	40,99%
Жене стручне	1.894	35,5%	1701	35,03%	1.753	59,88%
Жене нестручне	1.159	21,7%	1092	64,97%	1.175	40,12%

Табела 12 – Структура незапослених према квалификацији и полу у процентима

Извор: НСЗ, филијала Пожаревац

Незапослене жене бележе висок ниво учешћа у незапослености гледано са више аспеката (учешће жена у укупној незапослености у 2017. износи 57,38%, учешће младих жена у укупном броју младих у 2017. години је 53,54%, учешће дугорочно незапослених жена у укупном броју дугорочно незапослених је 59,89%, жене без квалификација/ниско квалификоване у 2017. у односу на укупан број нестручних износи 56,17%) и континуиран пораст. Узроци за ову појаву могу се наћи у отежаним могућностима за старање о другим члановима породице, недовољном броју објеката за бригу о деци, сменском раду, дискриминацији у погледу оснивања породице и остваривања мајчинства, те указују на потребу да укључивање категорије жена буде приоритетно у предвиђеним мерама локалне политике запошљавања.

Побољшање економског положаја жена и остваривање родне равноправности су сами по себи постављени одређени циљеви. Посебно је наглашен проблем запошљавања жена преко 45 година, затим домаћица, пољопривредница, младих жена и жена из вишеструко дискриминисаних група.

Основни проблеми у запошљавању жена су неадекватна квалификациона структура, дискриминација по старости већа него за мушкарце.

Проблеми запослених жена огледају се у слабој доступности руководећих и највише плаћених послова, традиционалној подели занимања на „мушка“, више плаћена и престижнија, и „женска“, мање плаћена и мање престижна, масовном женском раду у сивој економији, високој концентрацији женске радне снаге на ниже плаћеним пословима, притисцима у погледу родитељства и сексуалном узнемиравању и др.

У претходне три године укупан број лица без квалификација/ниско квалификованих прати континуирано благ пораст. Учешће жена без квалификација/ниско квалификованих је осцилирао, а у 2017. години износи 56,17%.

5.3. Родна статистика у органима и јавним службама Града

Органи Града Пожаревац су:

1. Градоначелник града Пожаревац
2. Градско веће града Пожаревац
3. Скупштина града Пожаревац
4. Градска управа града Пожаревац
5. Јавна предузећа и установе

ГРАДОНАЧЕЛНИК ГРАДА И ГРАДСКО ВЕЋЕ	УКУПНО	М	Ж
Градоначелник града Пожаревац	1	1	0
Заменик Градоначелника	1	1	0
Помоћник/ца градоначелника	5	4	1
Чланови/це Градског већа са Градоначелником и Замеником Градоначелника	12	9	3

Скупштина града Пожаревац има 68 одборника/ца, који се бирају на период од четири године. Од 68 одборника/ца, 24 су жене. Председник, заменик председника Скупштине града Пожаревац и Секретар Скупштине града Пожаревац су мушкарци. Процент учешћа жена у локалном парламенту износи 35,3% што је незадовољавајући проценат.

СКУПШТИНА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА	УКУПНО	М	Ж
Председник Скупштине	1	1	0
Заменик председника	1	1	0
Секретар	1	1	0
Одборници/це	68	44	24

ГРАДСКА УПРАВА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА

Градска управа, као јединствена служба, образована је за непосредно спровођење и извршавање законa, општинских и других прописа, као и омогућавање остваривања права грађана. У Градској управи града Пожаревца има 10 одељења:

1. Одељење за буџет и финансије;
2. Одељење локалне пореске администрације;
3. Одељење за имовинскоправне послове
4. Одељење за комуналне делатности и енергетику
5. Одељење за друштвене делатности;
6. Одељење за општу управу
7. Одељење за послове органа Града и информационе технологије
8. Одељење за урбанизам и грађевинске послове
9. Одељење за локални економски развој, пољопривреду и заштиту животне средине;
10. Одељење за инспекцијске послове.

У Градској управи града Пожаревца је запослено 209 радника, од чега је запослених особа женског пола 133, а мушког пола 76.

СКУПШТИНСКА РАДНА ТЕЛА

Именовани су:

1. У Одбору за додељивање награда и повеља града Пожаревца од укупно 11 чланова 1 жена је члан, што је 9,1% учешће жена. Председник овог радног тела је мушкарац.

2. У Савет за привреду и финансије од укупно 9 чланова број жена је 5, што је 55,6% учешће жена, председник овог радног тела је жена.

3. У Савет за друштвене делатности од укупно 9 чланова број жена је 4, што је 44,4% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

4. У Савет за пољопривреду и село од укупно 9 чланова број жена је 0 што је 11,1% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

5. У Савет за комуналне послове, урбанизам и заштиту животне средине од укупно 9 чланова број жена је 6, што је 66,7% учешће жена. Председница овог радног тела је жена

6. У Савет за приватно предузетништво средине од укупно 9 чланова број жена је 2, што је 22,2% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

7. У Савет за равноправност полова од укупно 9 чланова број жена је 8, што 88,9% учешће жена, председник овог радног тела је жена.

8. У Савет за бригу о старим лицима од укупно 11 чланова број жена је 5, што је 45,5% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

13. У Комисију за грађевинско земљиште од укупно 9 чланова број жена је 4, што је 44,4, председник овог радног тела је жена

14. У Комисију за комасацију града Пожаревца од укупно 8 чланова број жена је 6, што је 75% учешће жена, Председница овог радног тела је жена

15. У Комисију за избор и именована од укупно 9 чланова број жена је 3, што је 33% учешће жена, Председник овог радног тела је мушкарац

16. У Градску изборну комисију од укупно 9 чланова број жена је 1, што је 11,1% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

17. У Комисију за планове града Пожаревац од укупно 10 чланова број жена је 6, што је 60% учешће жена, Председница овог радног тела је жена, као и заменик председника жена

18. У Савет за запошљавање града Пожаревца од укупно 9 чланова број жена је 3, што је 33% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

19. У Савет за социјалну политику града Пожаревца од укупно 9 чланова број жена је 3, што је 33,33% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

20. У Комисију за давање мишљења о остваривању права из области борачко-инвалидске заштите од укупно 5 чланова број жена је 1, што је 20% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

21. У Савет за младе града Пожаревца од укупно 9 чланова број жена је 3, што је 33% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

22. У Комисију за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији града Пожаревца у државној својини од укупно 7 чланова број жена је 1, што је 14,3% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац, а заменик председника је жена

23. У Комисију за спровођење поступка јавног надметања за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини од укупно 8 чланова број жена је 3, што је 37,5% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац, секретар је жена

24. У Савет за одрживи развој града Пожаревца од укупно 7 чланова број жена је 2, што је 28,6% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

25. У Комисију за давање предлога назива улица и тргова града Пожаревца од укупно 9 чланова број жена је 4, што је 44,4% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац

26. У Комисију за решавање притужби на рад комуналних полицајаца од укупно 5 чланова број жена је 2, што је 40,0% учешће жена, председник овог радног тела је жена

27. У Градски штаб за ванредне ситуације на територији града Пожаревца од укупно 22 чланова број жена је 2, што је 9,1% учешће жена, председник/командант овог радног тела је мушкарац

28. У Одбор за безбедност града Пожаревца од укупно 21 чланова број жена је 3, што је 14% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац.

29. У Комисију за вођење поступка и доношење решења по захтеву за враћање земљишта града Пожаревца (Образује је министар пољопривреде, шумарства и водопривреде) од укупно 5 чланова број жена је 0.

30. У Комисију за именовања директора јавних предузећа чији је оснивач град Пожаревац од укупно 5 чланова број жена је 0

31. У Савет за здравље града Пожаревца од укупно 9 чланова број жена је 5 што је 55,6% учешће жена, председник овог радног тела је мушкарац, а заменик председника је жена

ЈАВНА ПРЕДУЗЕЋА И УСТАНОВЕ

1. Јавно комунално предузеће „Комуналне службе“ (Директор)
2. Јавно комунално предузеће „Водовод и канализација“ (Директор)
3. Јавно предузеће „Топлификација“ (Директор)
4. Јавно предузеће „Љубичево“ (Директор)
5. Јавно комунално предузеће „Паркинг сервис“ (Директорка)
6. Туристичка организација (Директорка)
7. Народна библиотека (Директорка)
8. Центар за социјални рад (Директорка)
9. Историјски архив (Директорка)
10. Центар за културу (Директор)
11. Спортски центар (Директор)
12. Апотекарска установа Пожаревац (Директор)
13. Дом здравља (Директор)
14. Градски женски хор „Барили“ (Директорка)

Од укупно 14 јавних предузећа и установа на руководећим местима је 6 жена што је проценат 42,8%.

Што се тиче образовања на територији Града Пожаревца од 8 основних школа у четири школе су жене директорке, а у четири мушкарци. Слика у средњошколском образовању је да од укупно 7 средњих школа, на челу су две директорке.

Процентуално гледано у образовању од укупног броја школа на територији Пожаревца 40% жена што је задовољавајући проценат жена на руководећим местима.

На територији Пожаревца образоване је једна Градска општина Костолац и 25 месних заједница, укупан број чланова Савета МЗ је 279, од тога само 7 жена, као чланова у Савету што у процентима износи 2,51% учешће жена.

Председници Савета МЗ су мушкарци у броју 25, а жене 0.

Политичком културом и простором у Србији доминирају мушкарци, што може да се означи као једна од главних препрека за подстицање већег броја жена да се кандидује за изборе. Недостатак женских политичких узора у српском друштву значи да се политика често не види као посао за жену. У исто време, високо квалитетне и политички потенцијалне кандидаткиње често немају самопоуздање и подршку да наставе напред за локалне или парламентарне изборе.

Зато је од виталног значаја да све НВО које се баве овом тематиком предузму кораке у подстреку

додељивања већих овлашћења женама у политици, као и охрабривању тих жена за преузимање што већих улога у јавном и политичком животу нашег друштва.

Потребно је утицати на креирању културе добродошлице свим грађанкама које желе активно да се баве овим темама, и изградњи поверења код њих.

5.4. Превенција и унапређење безбедности на територији Града

Насиље у породици је друштвена појава која угрожава безбедност и сигурност грађана и утиче на повећање криминалитета у друштву. Без обзира о каквом се насиљу ради и колико дуго је неко њему био изложен, можемо претпоставити да постоје последице које је однос насиља остави на жртву.

Непосредно по доживљавању насиља, поготову када се ради о физичком насиљу, особа је у стању шока, неверице неприхватања преживљеног искуства. Код жена и деце који су били изложени дугогодишњем насиљу у породици срећемо читав низ промена у психичком функционисању, чак и развој симптома психичких поремећаја. Зависно од врсте и степена изложености насиљу, као и временском периоду изложености, код особа које трпе насиље срећемо и последице на психичко и опште функционисање, које је такође различитог степена и обима. Ефикасна борба против насиља у породици могућа је кроз координирано деловање свих институција и организација које су у свом раду обавезне да поступају по пријавама за насиље у породици и које су дужне да предузимају мере заустављања насиља.

Центри за социјални рад имају координаторску улогу у превенцији и организовању мреже за откривање и прикупљање података о жртвама насиља као и кључну улогу у спровођењу централног дијагностичког поступка, организовању специјализоване дијагностике, планирању заштитног процеса и третмана, у примени мера социјалне заштите и мера правне заштите из надлежности органа старатељства, као и у давању иницијатива за покретање судских поступака. Током 2017. и 2018. године успостављени су специјализовани локални тимови за заштиту жртва насиља у породици и то посебно група за координацију и сарадњу у складу са новим Законом о спречавању насиља у породици, а такође је формиран и тим и потписан Протокол о сарадњи у заштити деце жртва насиља, од стране тридесет релевантних актера на локалном нивоу.

У следећој табели је приказан број корисника са којима су радили стручни радници Центра за социјални рад Пожаревац, а по основу насиља у породици.

Доминантне врсте насиља	Старост жртве насиља								Укупно
	Деца		Млади		Одрасли		Старији		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Физичко насиље	8	8	3	17	12	55	6	12	121

Доминантне врсте насиља	Старост жртве насиља								Укупно
	Деца		Млади		Одрасли		Старији		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
Сексуално насиље	2	3	0	0	0	3	0	0	8
Психичко насиље			1	10	10	49	5	8	83
Економско насиље			0	0	0	0	0	0	0
Занемаривање	7	7							14
Експлоатација детета	0	3							3
Емоционално насиље над децом	2	6							8
укупно	19	27	4	27	22	107	11	20	237

Табела 13 – Извештај о раду Центра за социјални рад за 2017. годину

Евидентно је да је број жртава насиља више од два пута већи у односу на број случајева из 2013. године, што је последица измена закона у тој области, али и већег броја пријава. Доминантна врста насиља је психичко насиље, које је тешко доказиво у судским поступцима, али је константно и исцрпљује жртву.

Наредна табела приказује поступке које је ЦСР предузимао у току 2017. године у случајевима заштите пунолетних жртава насиља:

102. Поступци које је ЦСР предузимао у току 2017. године у случајевима заштите пунолетних жртава породичног насиља								
Врста поступка	Старост корисника							
	Млади		Одрасли		Старији		Укупно	
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж
Издвајање жртве насиља из породице	0	0	0	2	0	0	0	2
Покретање поступака пред судом	0	0	0	0	0	0	0	0
Пружање материјалне, правне или стручно саветодавне подшке жртви насиља у ЦСР	4	27	22	107	11	20	37	154
Упућивање жртве насиља на услуге других одговарајућих установа	0	0	0	5	0	0	0	5
Нешто друго	0	0	0	0	0	0	0	0
УКУПНО по полу	4	27	22	114	11	20	37	161
УКУПНО	31		136		31		198	

Мере које Центар може да предузима у ситуацијама насиља као и злостављања и занемаривања су: лишење родитељског права у односу на децу, стављање под старатељство, затим смештај у сигурним кућама, прихватилиштима, хранитељским породицама, установама, промена места виђења са сродницима, контакти са Институтом за ментално здравље и другим здравственим институцијама, итд.

Освешћивање жена и упознавање са њиховим правима може бити пут ка озбиљнијем приступу овом проблему. Насиљем нису угрожене само жене већ су непосредно виктимизирана и деца у таквим породицама. Као што је познато, свако насиље рађа ново насиље, а модел понашања насилника у једној породици често се преноси, па није ретко да, пратећи евиденцију Центра за социјални рад, жртве насиља (или сам насилник) буду управо из породица у којима је постојало насиље. Статистички подаци на националном нивоу говоре да две трећине дечака из породица у којој је отац насилник, одраста у насилнике, док свака друга девојчица бива жртва у својој секундарној породици.

6. Циљеви Акционог плана

Општи циљ дефинисан Акционим планом 2019–2021. годину је побољшање положаја жена и

унапређење родне равноправности на територији града Пожаревца.

Према плану, постизању општег циља допринеће четири специфична циља у оквиру којих су дефинисане активности, очекивани резултати, носиоци и партнери у њиховом спровођењу.

1. ПОДИЗАЊЕ СВЕСТИ И УВОЂЕЊЕ РОДНЕ ПЕРСПЕКТИВЕ У СВИМ ОБЛАСТИМА У ГРАДУ ПОЖАРЕВЦУ
2. УВОЂЕЊЕ ПОЛИТИКЕ РАВНОПРАВНИХ ЕКОНОМСКИХ МОГУЋНОСТИ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЕКОНОМСКОГ ПОЛОЖАЈА ЖЕНА
3. ПРЕВЕНЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ
4. УВОЂЕЊЕ ПОЛИТИКЕ РАВНОПРАВНИХ МОГУЋНОСТИ У СПОРТУ

7. Финансијски оквир

Средства за реализацију мера и активности предвиђених Акционим планом обезбедиће се делом из буџета града Пожаревца, делом из средстава донатора, укључујући и приватни сектор, као и од међународних партнера.

Буџетом локалне самоуправе нису одређена посебна средства за реализацију активности предвиђених Акционим планом. Савет се приликом планирања ослонио на добровољно учешће партнера у реализацији програма, као и на спремност у локалној заједници да се постојећи материјални ресурси ставе на располагање Савету за одређене активности. За неке програме, међутим, по природи планираних активности постоје предвиђена средства у буџету града, што се првенствено односи на медијску промоцију активности које унапређују родну равноправност на локалном и регионалном нивоу.

8. Праћење, извештавање и оцена реализације Акционог плана

Праћење је систематска активност прикупљања података и информација потребних за мерење успеха реализације планираних активности, програма, као и

остварења постављених циљева. Планом су предвиђени квалитативни и квантитативни индикатори као јединице мере успеха активности и појединачних циљева. Извештај о праћењу реализације Акционог плана представља основ за анализу и оцену квалитета плана, реалности његових елемената и његову ревизију.

Партиципативни мониторинг Акционог плана укључује носиоце активности, партнерске организације и институције. На основу кварталних и годишњег извештаја о мониторингу, Савет ће формирати оцену реализације Акционог плана са препорукама за даљи рад на унапређењу родне равноправности у граду Пожаревцу. Улоге свих партнера су дефинисане као и у осталим фазама акционог планирања – Статутом града, Пословником о раду Савета, споразумима о сарадњи, као и добром праксом по којој се рад Савета препознаје у локалној заједници.

Годишњи извештај о реализацији Акционог плана, Савет за равноправност полова подноси Скупштини града Пожаревца.

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА ЖЕНА ГРАДА ПОЖАРЕВЦА ЗА ПЕРИОД ОД 2019 – 2021. ГОДИНЕ

I ПОДИЗАЊЕ СВЕСТИ И УВОЂЕЊЕ ПРИНЦИПА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ У ГРАДУ					
ПОЈЕДИНАЧНИ ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	РОК	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
1. Подизање свести грађана о родној равноправности	1.1. Обележавање важних датума и догађаја који симболишу и подстичу родну равноправност	Савет за родну равноправност, Установе социјалне и здравствене заштите, НВО, ЈЛС	Фотографије, медијски прилози, емисије, извештаји у штампаним медијима, званичне интернет странице, друштвене мреже	Континуирано	Буџет Града Буџет РС Донаторска средства
2. Едукација и подизање свести доносиоца одлука и надлежних институција о родној равноправности	2.1 Обука доносиоца одлука на свим нивоима власти о значају родне равноправности и могућностима и одговорности поштовања овог принципа	Републичке институције Град Пожаревац Надлежне установе	Број одржаних обука, листа присутних, фотографије, медијски прилози, закључци са обука и извештај	2019. година	Буџет Града Буџет РС Донаторска средства
3. Подршка женама за вршење јавних функција	3.1. Израда програма за промоцију друштвено успешних жена и жена које врше јавне функције 3.2 Медијска промоција друштвено успешних жена	Градска управа Савет за РР НВО Политичке странке Медији	3.1.1. Усвојен Програм са тачно наведеним циљевима и активностима 3.1.1/3.2.1. Фотографије, медијски прилози, извештаји у штампаним медијима	2019. година Континуирано	Буџет Града Буџет РС Донаторска средства

4. Стварање услова за учешће младих и рањивих група у јавном животу Града	4.1. Израда програма учествовања припадника наведених група у јавном животу	Град Пожаревац Канцеларија за младе Надлежне установе Политичке партије	Број израђених програма и пројеката, број емитованих емисија, друштвене мреже, медијски прилози	2019–2020. године	Буџет Града Буџет РС
5. Креирање услова за родно сензитивно буџетирање	5.1. Едукација одборника и одговорних за доношење буџета Града	Градска управа Одељење за буџет и финансије Установе, Јавна предузећа и спортски тимови	Број одржаних обука, број полазника, закључци, медијски прилози	2019. године	Буџет Града Буџет РС
6. Увођење принципа родне равноправности у планирању и извршавању буџета	6.1. Спровођење анализе издвојених средстава из буџета града Пожареваца са аспекта политике једнаких могућности	Градска управа Градско веће Одборници Скупштине Града	Креиран родно сензитивни буџет	2020–2021. године	Буџет Града Буџет РС

II УВОЂЕЊЕ ПОЛИТИКЕ РАВНОПРАВНИХ ЕКОНОМСКИХ МОГУЋНОСТИ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЕКОНОМСКОГ ПОЛОЖАЈА ЖЕНА

ПОЈЕДИНАЧНИ ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	РОК	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
1. Унапређење доступности информација о могућностима запошљавања, samozapošljavanja и предузетништва	1.1. Промоција предузетништва/ samozapošljavanja	НСЗ, Градска управа, НВО	Број одржаних емисија, медијски прилози, друштвене мреже	Континуиарно	Буџет Града Буџет РС Донаторска средства
2. Јачање жена и рањивих група за запошљавање и започињање сопственог посла	2.1. Спровођење сертифицираних обука за оснивање бизниса, јачање постојећег и могућност конкурисања за добијање финансијских средстава	НСЗ, Бизнис инкубатор, Градска управа, НВО	Број одржаних обука Број полазница/ка обука	2019–2020. година	Буџет Града Буџет РС Донаторска средства
3. Унапређење економског положаја жена на селу	3.1. Иницирање и спровођење програма обуке жена на селу у циљу стицања сопствених прихода	НСЗ, Бизнис инкубатор, Градска управа, НВО	Број спроведених обука и број учесница	2019–2021. година	Буџет Града Буџет РС Донаторска средства

III ПРЕВЕНЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ

ПОЈЕДИНАЧНИ ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	РОК	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
1. Јачање капацитета за успостављање вишег нивоа безбедности	1.1. Организовање родно одговорних обука становништва ради припреме за поступање у кризним ситуацијама	Припадници цивилне заштите, сектор за ванредне ситуације, Град Пожаревац НВО	Број спроведених обука Број полазника/ полазница	Континуирано	Буџет Града Буџет РС Донаторска средства

2. Умањење свих облика насиља над женама и децом	2.1. Обезбеђивање буџетских средстава за функционисање механизма заштите жена и деце од насиља	Град Пожаревац	Увећана издвојена средства, завршни рачун Буџета, Извештаји ревизија	2020. године	Буџет Града Средства донатора
	2.2. Стварање мобилних тимова састављених од особа запослених у институцијама и установама које пружају услуге жртвама насиља на локалном нивоу	Градска управа Центар за социјални рад Полицијска управа Удружења грађана	Број интервенција	Континуирано	Буџет Града Средства донатора Буџет РС
	2.3. Спровођење редовног обавештавања јавности о систему заштите жена ради информисаности жена о њиховим правима и успостављања поверења у институције заштите	Савет за равноправност полова, Центар за социјални рад, медији и удружења грађана	Организована кампања Број одржаних трибина Број емисија у локалним медијима	Континуирано	Буџет града Пожаревац Средства донатора

IV. УВОЂЕЊЕ ПОЛИТИКЕ РАВНОПРАВНИХ МОГУЋНОСТИ У СПОРТУ

ПОЈЕДИНАЧНИ ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	РОК	ИЗВОР ФИНАНСИРАЊА
1. Креирање услова за родно одговорно буџетирање спорта	1.1. Анализа издвојених средстава у буџету спортским клубовима 1.2. Медијска промоција урађене анализе 1.3. Прерасподела средстава у складу са закључцима анализе	Одељење за финансије Градско веће Одборници Скупштине Спортски клубови и удружења	1.1. Извештај спроведене анализе 1.2. Број медијских прилога, извештаја у штампаним и електронским медијима 1.3. Одлука о буџету Града	2019–2020. година	Буџет Града